

Met lange lijsten naar hoge levensproducties

Met een gemiddelde productie van ruim 92.000 kg melk bij afvoer was de levensproductie van de koeien van de familie Van Zijtveld afgelopen jaar de hoogste van Nederland. De prestatie is te danken aan management en aandacht voor koeien, maar is vooral een product van passie voor en visie op fokkerij.

TEKST GRIETJE DE VRIES

De Nederlandse levensproductie blijft maar doorstijgen, zo ook op het bedrijf van de familie Van Zijtveld in De Glind. Tussen 1 september 2022 en 31 augustus 2023 voerden Joël van Zijtveld (37) en zijn ouders Henco (62) en Rita (61) twintig koeien af met een gemiddelde levensproductie van maar liefst 92.332 kg melk en 7194 kg vet en eiwit. Daarmee belandden ze op de eerste plaats in het overzicht 'hoogste levensproductie bij afvoer', zoals dat in het oktobernummer van Veeteelt te zien is. De nummer twee blijft met een productie van 78.416 kg melk flink op afstand. 'Onder de twintig koeien

waren vijf tientonnens en een paar honderdtonners', geeft Joël van Zijtveld als verklaring voor het hoge productiegemiddelde. 'Dat kan het gemiddelde wel iets opgevoerd hebben, al hebben we ook een aantal koeien met een levensproductie van 30.000 afgevoerd. We waren zelf ook wel verrast dat we boven aan deze lijst stonden, al scoren we gemiddeld gezien altijd wel hoog op levensproductie bij afvoer.' De hoge levensproductie is een resultaat van het fokdoel waar de melkveehouders al ruim twintig jaar aan vasthouden en veel consistentie in het management van de 120 koeien. 'We voeren zes keer

per dag, zodat er altijd genoeg voer beschikbaar is. Het rantsoen is twee derde mais en perspulp en een derde graskuil. Twee keer per dag voegen we daar ontsloten tarwe en soja aan toe. De koeien weten precies wanneer dat is. Dan staan ze allemaal aan het voerhek', aldus Van Zijtveld.

Naar buiten voor wat frisse lucht

Naar eigen zeggen gaat het voeren op gevoel. Het doseerbakje kan niet afwegen hoeveel voer er precies in gaat. Toch lukt het om jaarrond een constant rantsoen te voeren. 'Het belangrijkste bij koeien is om alles constant te houden. Daarom maken we lasagnekuilen, zodat het graskuildeel van het rantsoen jaarrond hetzelfde is.'

De koeien gaan daarnaast wel naar buiten, maar volgens de veehouder is dat vooral om een luchtje te scheppen. 'Het aandeel vers gras dat ze eten is niet groot. We delen het blok van 16 hectare achter de stal in twee percelen van 8 hectare en dan gaan we standweiden. Soms lopen ze dan wel vier weken op hetzelfde perceel, maar ze zijn er heel tevreden. Ze lopen de stal in voor de brok en het overige ruwvoer. Het is goed dat de koeien naar buiten kunnen, zeker de droge koeien', geeft Van Zijtveld aan. De droge koeien krijgen het restvoer van het melkvee met wat extra mineralen en droogstandsbrok en kunnen altijd naar buiten wanneer ze willen. Om even de potten te strekken en in de zomer voor wat frisse lucht. 'Je ziet nu dat ze een paar keer per dag naar buiten gaan om een stukje te lopen, al is dat nu vooral in de modder. In de zomer blijven ze soms de hele nacht buiten of ze gaan alleen naar binnen om te eten. Het houdt ze in beweging en volgens mij is dat heel belangrijk als koeien hoogdrachtig zijn. Ik heb bijvoorbeeld nog nooit een slag in de baarmoeder meegemaakt.'

Goed zorgen voor de droge en verse koeien is volgens Van Zijtveld een van de vereisten om oude koeien te kunnen fokken. 'Het afkalven is eigenlijk elke keer weer een examen. Hoe ze daar uitkomen, dat bepaalt of ze daarna nog een lactatie meekunnen. Daarbij helpen we ze wel een handje. Problemen zoals melkziekte proberen we altijd een stapje voor te zijn.' Zo krijgen de oudere droge koeien een Kexxtone-bolus en krijgen de verse koeien na afkalven propyleen gevoerd in de krachtvoerbox. Dat begint met 300 cc op dag één en wordt langzaam afgebouwd naar 0 op dag 40. 'Dat is een extraatje om de oude koeien door de start heen te trekken. Je blijft de problemen zo voor. Er zijn toch altijd meer koeien die wat problemen ervaren voordat ze het laten merken.'

Lekker lange lijsten

Verder laat de veehouder de koeien niet jaarlijks afkalven. 'We hebben inmiddels flink persistente koeien lopen. Die laat je niet elk jaar afkalven. De tussenkaltijd op ons bedrijf ligt op ongeveer 490 dagen. De vaarzen laten we ook een lekker lange lijst maken. Een productie van ruim 9000 kg melk in 305 dagen moeten ze wel kunnen halen. Ze worden hard genoeg gevoerd.' Als voorbeeld haalt hij een vaars aan die laatst een lijst maakte van 20.000 kg melk. Dat was dan wel met wat lagere gehalten, zo geeft

BEDRIJFSPROFIEL

eigenaren	: Joël, Henco en Rita van Zijtveld-Bos
aantal melk- en kalfkoeien	: 120
aantal stuks jongvee	: 70
aantal hectare	: 40 ha in pacht en huur
rollend jaargemiddelde levensproductie bij afvoer	: 11.000 kg melk, 4,40% vet en 3,60% eiwit
tussenkaltijd	: 490 dagen

hij zelf aan, maar toch is hij daar erg tevreden mee. 'Het pakt over het algemeen goed uit om het insemineren wat langer uit te stellen. Maar het blijft per koe verschillend.'

Te ruim in het jongvee

Daarmee geeft Van Zijtveld aan dat hij per koe kijkt wat handig is. Zo wil hij de oudere koeien liever niet meer in de zomerperiode laten afkalven. 'Je hebt natuurlijk niet alles in de hand, maar je kunt wel een beetje sturen.'

Sturen doet de melkveehouder verder vooral door fokkerij, wat voor hem een van de leukste aspecten is het van het boeren. 'Ik kwam in 2009 in maatschap met mijn ouders, maar voor die tijd hield ik me al druk bezig met de fokkerij op het bedrijf. We werken al 23 jaar met het aAa-systeem. Inmiddels zie ik wel echt dat de koeien meer in balans zijn', is Van Zijtvelds ervaring. In de stal is dat goed te zien. De koeien zijn niet extreem in hoogtemaat en zijn iets ronder. 'Een stier kan echt veel verschil maken. We

De droge koeien kunnen jaarrond naar buiten, momenteel in de modder

De koeien worden zes keer per dag gevoerd

Met zeventig stuks zit het bedrijf ruim in het jongvee

willen dat een koe goed gebouwd is, zodat ze probleemloos lang mee kan lopen.'

Honderdtonner in het dna

Of een fokkerijproduct goed gelukt is, beoordeelt Van Zijtveld in de eerste lactatie. 'Je kunt pas echt goed zien of een dier goed is als er een uier onder zit. Het gevoel moet goed zijn bij een vaars voor ik ermee verder wil. Dat gevoel is tot nu toe altijd bevestigd. De vaarzen waarbij mijn gevoel niet goed was, komen net minder goed mee dan de dieren die je wel enthousiast maken.'

Het gevolg is wel dat Van Zijtveld veel jongvee aanhoudt. Op dit moment zit hij met 75 stuks jongvee vrij ruim in vervangingsvee. 'Dat is ruim voldoende, zeker als je beseft dat het afvoeren van 20 dieren het afgelopen jaar ook meer is dan gewoonlijk. De boekhouder vindt het ook wat te veel van het goede', zegt hij lachend. 'Ik zet wel iets van witblauwstieren in, maar ik haal de 10 procent nog niet eens, denk ik.

Ik zou wel meer witblauw moeten inzetten. Op de mindere koeien is dat wel de beste optie.' Maar mindere koeien, die heeft Van Zijtveld steeds minder. 'De vruchten van de fokkerij werpen zich echt wel af, eigenlijk is er te weinig ondereind overgebleven om witblauw op in te zetten', grapt hij. Bij de stierkeuze horen ook eigen stieren van het bedrijf. 'En die doen echt niet onder voor de ki-stieren. We hebben inmiddels goede koefamilies die duurzaam zijn. Van onze eigen fokstieren krijgen we daarom ook honderdtonners, dat is wel erg leuk.' Dat het bedrijf veel honderd- en tientonners heeft voortgebracht, is te zien aan de wand vol certificaten in het kantoor. Inmiddels zijn er 31 honderdtonners genoteerd en tien tientonners. 'We fokken simpel, maar wel gericht. Van onze vaarzen lopen er zeven rond van dezelfde eigen stier, die gemiddeld een lactatiewaarde van 108 hebben en 83 punten.' Naast de eigen stier insemineren ze met onder andere Malki, Guard, Bonum, Bouw Rocky en Aikman. En de stier Andauer (Andy x Sakai x Malki) van GGI staat op stal bij Van Zijtveld. 'Die stier is ingezet als fokclubstier bij onze fokstudieclub Woudenberg en omstreken. Nu is het voor GGI wachten op de fokwaarden van de dochters van Andauer en in de tussentijd zochten ze een plek voor hem. Sinds een jaar staat hij hier, waar hij af en toe aan het werk kan.'

Fokkerijhobby voortzetten

De fokkerijhobby hoopt Van Zijtveld nog lang voort te kunnen zetten. 'Groeiplannen hebben we niet, het is nu afwachten wat er op ons afkomt. Zo is het de vraag hoe het straks gaat zonder derogatie', zegt de melkveehouder. Ook de gevolgen van het stikstofbeleid wacht hij af. 'Hier in de buurt is er volgens mij maar één bedrijf dat niet tot piekbelaster is bestempeld. Dus wat ze daarmee willen, is me niet helder.' Ondanks dat heeft Van Zijtveld er nog veel plezier in. 'Duurzame koeien fokken is wel waar we het voor doen. Dat houdt niet in dat we ons strohok vol hebben, het hoeft geen verzorgingstehuis te worden, maar we doen wel lang door met een koe. Uiteindelijk is het niet alleen fokkerij, voeren en koecomfort. Je moet er ook veel aandacht aan besteden.'

Extra foto's online

Meer beelden van het bedrijf van Van Zijtveld zijn te vinden op de website van Veeteelt.

[Fotoserie op **veeteelt.nl**](#)